

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

Î N C H E I E R E

10 martie 2021

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Cîvîrjic Gheorghii împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 decembrie 2019, Cîvîrjic Gheorghii a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității deciziei nr. C-2453/19 din 27 noiembrie 2019, repunerea în drepturi, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef al raionului Vulcănești, cu recalcularea pensiei în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea de efectuat din data de întîi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a activat în organele procuraturii din anul 1977 până în anul 2000 având o vechime în muncă de procuror de 23 de ani. Începând cu anul 2000 i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute de procuror-șef al raionului Vulcănești, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu, ceea ce a durat până la sfârșitul anului 2011.

Conform prevederilor art. 34 alin. (6) din Legea cu privire la Procuratură nr. 118 din 14 martie 2003 (abrogată la 17 martie 2009), procurorii pensionari beneficiau de dreptul la recalculare a pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, drept care a fost obținut în anul 2000.

Reclamantul a susținut că, pârâțul din motive neîntemeiate, nu a efectuat recalcularea pensiei, lipsindu-l de dreptul dobândit în anul 2000 de recalculare a

pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an. S-a adresat cu cerere prealabilă privind recalcularea pensiei, care prin decizia nr. C-2453/19 din 27 noiembrie 2019, a fost respinsă.

Consideră reclamantul că decizia este ilegală și necesară de anulat, iar acțiunea întemeiată și posibil de a fi admisă, invocând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale și Curții Europene a Drepturilor Omului în materia vizată, prevederile Legii cu privire la Procuratură, Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, Legii privind salarizarea judecătorilor și procurorilor.

Prin hotărârea din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Cîvîrjic Gheorghi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale.

S-a anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-2453/19 din 27 noiembrie 2019.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite în beneficiul lui Cîvîrjic Gheorghi pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar al procurorului-șef al raionului Vulcănești, cu recalcularea pensiei în cazul majorării salariului procurorului în exercițiu ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Cîvîrjic Gheorghi, suma de 2 000 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

Manifestând dezacordul cu hotărârea instanței de fond, în termenul prevăzut de lege, Casa Națională de Asigurări Sociale, la 25 septembrie 2020 a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea deciziei Curtea de Apel Chișinău a invocat că, referitor la procurorii pensionați până la 01 ianuarie 2004, Curtea Constituțională în pct. 80 din hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, și-a menținut concluziile expuse în hotărârea nr. 9 din 20 martie 2004 privind declararea parțial neconstituțională a Legii nr. 358 din 31 iulie 2003, pentru modificare unor acte legislative. Astfel, în sensul constatărilor de la pct. 79, Legea nr. 358 din 31 iulie 2003 aducea atingere unor drepturi de proprietate dobândite - pensiilor aflate în plată.

A mai specificat instanța de apel că calcularea și achitarea pensiei pensionarilor pentru vechimea în muncă, pensionați până la operarea modificărilor prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011, în vigoare din 01 iulie 2011, conform condițiilor stabilite de această lege, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, provoacă discriminarea acestora în raport cu alți pensionari, foști colaboratori ai organelor procuraturii, care au obținut câștig de cauză pe aceleași temeuri, având la bază aceleași circumstanțe, cât și în raport cu actualii colaboratori ai organelor procuraturii care beneficiază de salarii mult mai favorabile și avantajoase, în situația în care execută atribuții similare celor care au fost executate de către procurorii pensionați.

La 30 octombrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs nemotivată, iar la data de 18 decembrie 2020 a depus recurs motivat împotriva

deciziei din 21 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei decizii noi.

În motivarea recursului a invocat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

A invocat recurentul că în art. 73 alin. (8) din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, cu privire la Procuratură era indicat că procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea se efectuează din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

Totodată, prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alineatele (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) și (10) ale art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, au fost abrogate. Astfel, noua redacție a art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, în vigoare de la 01 iulie 2011 prevede că, procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii. În așa mod, începând cu 01 iulie 2011, drepturile de pensionare a procurorilor au fost reglementate de prevederile art. 46² din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii în vigoare până la data de 01 ianuarie 2018. Conținutul art. 46² din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, nu prevedea faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Or, începând cu data de 01 iulie 2011 pensiile procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 01 aprilie conform art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

A mai invocat recurentul că, Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 privind modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate prevederile art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, ce prevedeau recalcularea pensiilor și indemnizațiilor viagere ale procurorilor, a fost obiectul examinării sub aspectul constituționalității acesteia. Astfel, prin hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea Constituțională a recunoscut ca fiind constituționale prevederile Legii nr. 56 din 09 iunie 2011, care prevăd condițiile noi privind asigurarea socială a procurorilor în exercițiu cât și a celor în demisie. Noile prevederi legale au exclus posibilitatea recalculării pensiei procurorului în demisie în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu. Însă, legislatorul a prevăzut și a acordat o substituție echitabilă în acest sens prin faptul că pensia procurorilor se indexează anual la data de 01 aprilie, precum prevede art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

A menționat recurentul că procurorii pensionați anterior implementării prevederilor Legii nr. 56 din 09 iunie 2011, nu au fost prejudiciați pe motiv că nu li se mai recalculează pensia în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu. Mai mult, este cert faptul că prin modificările operate la lege, declarate constituționale, statul nu a diminuat cuantumul pensiei procurorilor pensionați, ci a abrogat prevederea cu privire la recalcularea pensiei procurorilor, cuantumul pensiei

stabilit și achitat anterior procurorilor pensionați până la abrogarea prevederilor cu privire la recalculare, nefiind atins sau micșorat în nici un fel.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat la data de 21 octombrie 2020 decizia contestată. Decizia Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului prin intermediul poștei electronice la data de 24 noiembrie 2020.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a conformat prevederilor legale și la 30 octombrie 2020 a depus recursul nemotivat, respectiv la 18 decembrie 2020 a depus motivarea recursului, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 21 ianuarie 2021 în adresa participanților la proces a fost expediată copia recursului motivat, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale

reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, este inadmisibilă.

În conformitate cu art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh